

REMISSVAR

SOU 2011:51

Betänkandet Fortsatt föräldrar - om ansvar, ekonomi och samarbete för barnets skull

Sveriges Kvinnolobby är en paraplyorganisation för svenska kvinnoorganisationer och lämnar härmed vårt remissvar. Remissvaret har utarbetats i samarbete med Forum för Feministiska Föräldrar Stockholm, Sveriges Makalösa Föräldrar och Pappor för Individuell Föräldraförsäkring.

Övergripande synpunkter

Vi delar i stor utsträckning utredningens förslag men vill lämna följande synpunkter:

Vi saknar en genomarbetad analys av de olika förslagens effekter, framförallt en riskanalys för personer i olika grupper som

- särlevande föräldrar och grupper som kan tänkas fara illa av förslagen
- de barn vars föräldrar inte är överens om delat barnbidrag samt förslag på hur de ska stödjas
- barn till umgängesföräldrar
- ensamstående föräldrar med låga inkomster vad gäller förslaget om införande av växelvis bidrag.

Dessa analyser måste genomföras innan utredningens förslag omsätts.

Vi avvisar förslaget om tidsbegränsat underhållsstöd.

Vi efterlyser en utredning med bättre fokus på förebyggande arbete och hur jämställdhet påverkar relationer och föräldraskap vilket också bör ställas i relation till de samarbetssamtal som utredningen föreslår.

Vi föreslår genusutbildning inom barnmorskeutbildningen och andra relevanta utbildningar för att belysa normativa förväntningar på föräldrar och föräldraskap.

Vi vill se ett tydligare barnperspektiv i förslagen och en diskussion kring nya partners och deras ansvar för barnen.

Vi anser att föräldraförsäkringen ska vara individuell.

Utifrån betänkandets tre huvudområden för fortsatt föräldraskap vill vi framföra följande:

Ansvar

Ett jämställt föräldraskap är bra för förhållandet mellan sammanboende och i relation till barnen. Forskning har sedan länge visat att jämställda par mer sällan separerar. Samhället uppmuntrar emellertid inte entydigt till ett jämställt föräldraskap. Pappor förväntas vara, och är ofta, sekundära i sitt föräldraskap.

Umgängesföräldrar som lever i konflikt med varandra runt omsorg och ekonomi är en grupp som kan vara svår att nå i ett förebyggande arbete för gemensamt ansvarstagande i föräldraansvaret. Vi ser positivt på tvärprofessionella separationsteam, men efterfrågar

tydlighet om maktbefogenheter. Olika stödsystem ur barnens perspektiv behöver utvecklas i svåra låsta konfliktsituationer.

Var tionde boförälder väljer enligt Försäkringskassan att inte kräva underhållsbidrag eller underhållsstöd för att få lugn och ro. Statistik från BRÅ visar att många småbarnsmödrar lever under hot om våld av umgängesföräldern. Innan utredningens förslag om båda föräldrarnas ansvar sjösätts måste en analys med särskilt fokus på denna grupp göras.

Ekonomi

Delat barnbidrag

Innan beslut tas skall konsekvenser av lika delning av barnbidraget sammanvägas med betalningsansvar för barnomsorgs/fritidsavgift. Denna avgift är i dagsläget större än ett halvt barnbidrag. Delningen av barnbidraget syftar till att tydliggöra föräldrarnas delade ansvar vilket kan motverka konflikter mellan föräldrarna. Vi ser dock en risk i att konflikterna kan öka om inte även delning av barnomsorgs/fritidsavgiften möjliggörs.

Vi håller med om att platsinnehavsprincipen är att föredra gentemot folkbokföringsprincipen. Konsekvensen av en avgiftsberäkning för respektive hushåll behöver utredas för de föräldrar som bor med nya partners men som inte är vårdnadshavare.

Försäkringskassans analys är att cirka 10 000 barn som bor växelvis har föräldrar som inte kommer att vara överens om delat barnbidrag. Vi efterlyser förslag för hur denna grupp ska stödjas för att komma överens.

Växelvisbidrag

Vi skulle vilja se en analys av de ekonomiska effekterna av införandet av växelvisbidraget för den stora grupp ensamstående föräldrar som idag i sin egenskap av boendeföräldrar har bostadsbidrag. Vi anser att utredningen inte tillräckligt utrett och problematiserat de socioekonomiska konsekvenserna på makronivå.

Tidsbegränsat underhållsstöd

I linje med utredningens intentioner att minska konfliktskapande moment vill vi avvisa införandet av ett generellt tidsbegränsat underhållsstöd för särlevande föräldrar och umgängesföräldrar.

Samarbete

De samarbetssamtal som utredningen föreslår bör utredas i förhållande till jämställdhet och förebyggande arbete. Vi ser positivt på tvärprofessionella samarbetsteam för samarbetssamtal om omsorg och ekonomiskt ansvar för barnet. En försöksverksamhet skulle kunna prövas i kommuner med familjecentraler.

Stockholm den 24 oktober 2011

Gertrud Åström,
Ordförande Sveriges Kvinnolobby, för:

Forum för Feministiska Föräldrar Stockholm (FOFF)

Pappor för Individuell Föräldraförsäkring (PIFF)

Sveriges Kvinnolobby (SKL)

Sveriges Makalösa Föräldrar